

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo — za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo imenstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se nabavljajo v Ptuju, gledališko poslopije številka 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški kabinet je vsak torki odprta. Za oznako uredništva ni odgovorno. Cena oznak poslati je za celo stran K 04, za 1/2 strani K 12, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem naročilu se cena primerno zniža.

Stev. 51.

V Ptuj v nedeljo dne 19. decembra 1909.

X. letnik.

Temni oblaki.

Nekaj mogočnega je naša Avstrija in opravičena je beseda, ki jo je izpregovoril veliki državnik: Ako bi Avstrije ne bilo, potem bi se moralo to Avstrijo narediti. Hotel je s to besedo reči, da je naša država prava garancija, trdno jamstvo evropskega reda in miru. Seveda ima vključ temu ali pravzaprav ravno vsled tega mnogo skritih in odkritih sovražnikov. To se je pokazalo zlasti začasa srbskega spora. Postopanje zahrbtne Rusije s svojim Izvolskom je bilo takrat naravnost izzivalno in je bilo tudi pravi vzrok srbske predrznosti. Ali ravno srbski spor je pokazal tudi veseli pojav. V trenutku namreč, ko je postala nevarnost najhujša, stopila je Nemčija poleg Avstrije. In proti združenim Nemčiji in Avstriji se ni nikdo upal nastopiti. Da je Avstrija premagala Srbe brez vojske, da ni vsjampatela evropskega vojske, da nismo bili ponižani, to je posledica zvestobe in prijateljstva Nemčije! Danes lahko rečemo, da nam ni ne rusko-francosku zveza, ne hinavstvo Italije, ne dobičkaželjnost Anglije nevarna. Združena z Nemčijo tvori Avstrija moč, proti kateri se ne boče nikdo u pal dvigniti meča.

Temni oblaki, ki so se pred meseci zbirali nad našo domovino, so se tedaj razpršili in nebo naše zunanje politike je jasno.

Medtem pa so se pričeli pojavljati nevarni slučajji v notranjem Avstrije samem. Pojavljal se je kakor plevel v polju najhujši in najgrši zločin, ki ga poznamo — veleizdajstvo. Omenimo v prvi vrsti dogodke na južnem Tirolskem. Med tamošnjimi Italijani, med temi iredentovskimi „neodrešenimi brati“, opazovalo se je že dalje časa nevarno gibanje. To gibanje je imelo namen, v slučaju avstrijske vojske vohuniti za Italijo in poskušati ustajati v južnem Tirolu. Naša policija je to opazovala in imela tudi zapisnik sumljivih oseb, katere bi v slučaju vojske takoj vtaknila pod ključ. In glejte, ko je nevarnost srbske vojske postajala vedno večja, odpotovale so te sumljive laške osebe ena za drugo v Italijo. Vedeli so torej, da jih naša policija opazuje. Ko se potem vojska ni vršila, so prišli seveda nazaj. Medtem se je odkrilo znano velikansko tatvino v tridentski „banki cooperative“, o kateri smo itak natančno poročali. In zdaj se je posrečilo avstrijski sodnji, dobiti celotni načrt veleizdajalskih laških „iredentovcev“ v roke. Ti ljudje so imeli načrte dovozov vseh avstrijskih trdnjav in vojaško važnih točk na laški meji. Izdelali so tudi načrte, kako bi z enim udarcem razne te trdnjave v svoje roke dobili; v ta namen bi avstrijske oficirje v njih zasebnih stanovanjih zahrbtno umorili. Našlo se je tudi v bližini Trienta precej dinamita ... Mislimo, da ti podatki zadostujejo. Veleizdajalci med laškimi „iredentovci“ so raztrinkani. Upamo, da boče drugače precej zaspana naša oblast zdaj odločneje proti tej bandi nastopila.

Ali tudi v drugih krajih se pojavlja veleizdajniško gibanje. Mišljenje čeških radikalcev je znano in mislimo, da se to mišljenje ne razlikuje desti od onega „iredente“. Sprehajati

se češki Kloufač ni hodil v Belgrad. Nasprotno, ljudje trdijo, da so ti njegovi izprehodi v zvezi z nakupom hotela „blau Gans“ v Pragi itd. ... Posebno važna v tem veleizdajniškem dirndaju pa sta dva sodnijska procesa. Pravi se je vršil skozi mesec v Zagrebu in je končal z obsodbo cele vrste srbskih veleizdajalcev na dolgoletno ječo. V javnosti je bil doprinesešen dokaz, da so Srbi ne samo v Boznu in Hercegovini marveč tudi na Hrvaškem hoteli pričeti ustajati proti Avstriji, da so hoteli odtrgati nekdanjo okupacijsko ozemlje od Avstrije in ga združiti s kraljevorsko Srbijo, da so v ta namen zbirali ljudstvo, nabirali denar, pripravljali orožje itd. Ti Srbi — imenujejo jih tam „race“ — ki bi morali biti Avstriji na kolenskih hvaležnosti, da jih je sprejela, ki so danes pravi „jugoslovanški judi“ in skozinsko bogatini, vpricigajali so ta veleizdajalska dejstva. Od Srbov je prihajalo to veleizdajniško, proti-avstrijsko mišljenje na Hrvate. Leti so se na podlagi t. zv. „reške rezolucije“ zedinili s Srbi. In deloma so dobivali denar, razširjali pa veleizdajniško politiko. Natančno boče to dokazal veliki proces, ki se vrši ravno sedaj pred dunajsko poroto (o procesu poročamo na drugem mestu). Tako plamti na vseh krajih in koncih veleizdajništvo najrže vrste. V Galiciji in Bukovini Rusi, na Tirolskem Lahji, proti Balkanu Srbi ...

Slovensko ljudstvo je bilo vedno trdno-avstrijskega mišljenja. Odbijalo je napade vseh sovražnikov naše domovine in prelivalo srčno svojo kri za Avstrijo. V zadnjih mesecih pa so „voditelji“ tega slovenskega ljudstva, strastni prvaki, tudi med njim pričeli razširjevati veleizdajniške ideje. To je pribita resnica. Prvaški listi, na čelu jim ljubljanski „Slov. narod“, so kar odkrito proti Avstriji in za Srbijo pisali. V srbskih službah je razširjal proti-avstrijsko propagando prvaki mladenič Plut. Govorilo se je celo, da so prvake posojilnice nabirale denar za Srbe. Hribar, ljubljanski župan žalostne veljave, je potoval po Rusiji. Dr. Benkovič se je pustil v Zagrebu na ramenah okoli nositi, ko je govoril proti avstrijski ostavi. V štajerskem deželnem zboru je krvavi Rožkar sam izjavil, da bočeje prvaki raztrgati kronovine avstrijske. Vsi programi „narodne stranke“ obsegajo protiustavne točke. Med prvaki poslanci so ljudje, ki so bili že zaradi veleizdajstva obtoženi. To so dejstva, kakor je dejstvo, da se je v Ljubljani klicalo „živio Srbija“, da se je vrglo slika našega cesarja z okna in se jo je namestilo z ono srbskega Jurja, — dejstva, nepobitna dejstva so to! Tako se boče tudi med Slovenci veleizdajništvo razširjevati! In na Dunaju? Prvaški poslanci bočeje razbiti državni zbor!

To smo hoteli zopet enkrat povedati in mislimo, da je dovolj važno. Res, oblaki, temni oblaki se zbirajo nad nami. Ali naše ljudstvo se ne boče dalo zapeljati v veleizdajništvo! Otrnilo se boče vseh za-

peljivcev prvakiških strank, kajti to ljudstvo je srečno in zadovoljno, da je pod avstrijskim žeslom!

V to pomagaj Bog!

Politični pregled.

Položaj (iz telegrafičnih poročil): Vsed neverjetnega hujškanja slovensko-klerikalnih poslancev sklenile so v „Slovenski uniji“ združene stranke, pričeti v parlamentu z obstrukcijo. Položili so tudi 36 nujnostnih predlogov, s katerimi bočeje vsakvo delo v zbornici preprečiti. Češki rogovilež Kotlarš je pričel govoriti dopoldne ob 10 uri in je ob 11 uri ponovi govoril. Tiste stranke, katere bočeje delati in za ljudstvo kaj koristnega storiti (Nemci, krič. socialci, Poljaki) so sklenili, da nadaljujejo toliko časa sejo, dokler ne premagajo obstrukcije. Ta seja boče torej, par tednov trajala. Konec temu boju boče brzokone razpust državne zbornice. Vso odgovornost za velikanski zločin nad ljudstvom nosijo prvaki poslanci ... Kmetje, vzdramite se, dvignite se, da poženetete te politične zločince! Ljudstvo strada, prvaki pa preprečujejo podporo, oni silijo § 14 v osprejde, oni bočeje lenariti, oni bočeje krivi nove vinske postavbe, srbske pogodbe ... Kmetje, pokonci!

Državni zbor je izvršil prvo čitanje državnega proračuna in nekateri že vidijo gosle na nebu viseti. Po našem mnenju pa to ne pomeni posebno veliko. Za sto vragov, skozi tedne so mlatali gospodje prazno slamo in sprejemali zato 20 K na dan! To naj bi bilo delo? Mislimo, da takega dela pač nikdo ne potrebuje. Nemški poslanec Pacher je imel prav, ko je odkritosrčno zakričal: Ljudstvo ras ne pošilja samo zato sem, da bi požirali 20 K na dan. Ljudstvo sploh ne mara več za državni zbor, ker ta nič ne dela! — Krivi so temu lenemu tratenju časa v prvi vrsti slovenski poslanci, ki so se podali popolnoma pod jarem ožindranega dr. Šušteršiča. Ta možakar, ki bi moral po vseh pravih dostojnosti sploh iz javnosti izginiti in ki je le na Kranjskem mogoč, postal bi rad minister. Za Prašekom en Šušteršič! Gliba vkup štriba! In zaradi te edrežne osebne želje mora ves državni zbor lenobo pasiti. Ko se je izvršilo prvo čitanje proračuna, pričeli so pa tudi rusnaki prenapetiz obstrukcijo. Teh možičev, ki so svoj čas pričeli z ruskim govorom izzivati, se sicer nikdo ne boji. Ali delo pa le oviraja. Radovedni smo, koliko časa boče ta zločinska komedija v državni zbornici še trajala!

Za gospodsko zbornico je imenovala vlada zopet celo vrsto novih članov. Najzanimivejše, da je postal tudi veliki štajerski pesnik Peter Rosegger član gospodske zbornice.

Deželni zbori. Poleg štajerskega sklicala boče vlada tudi še vse one deželne zbere na kratko zasedanje, kateri še niso sklepali o deželnem proračunu za l. 1910.

štajerski deželni zbor se boče sklical v času med Božičom in Novim letom na kratko zasedanje, ki boče trajalo do srede meseca ja-

Kdor proda 10 koledarjev, dobi enega zastonj!